

המוצא תפילין פרק עשירי עירובין

צח.

עין משפט
נר מצוה

זו א מיי פט"ו מהל'
שנת הלכה כל סגן
לארץ כן טו"שע"ח ח"ח ס"י
שנת ספ"ח א:
זו ב מיי פ"ב מהל' שנת
הלכה יד:
יח ג מיי פ"י מהלכות
ס"ח הלכה ה סגן
עש"ח כ טו"שע"ח י"ד ס"י
כפ ספ"ח א:
יט ד מיי פ"ח מהל'
מפילין הלכה ז
טו"שע"ח י"ד ס"י רעו וזכר
אלפס הלכות ס"ח דף
קמ"ח:

רב ניסים גאון

הא מני בן עזאי היא דאמר
מילך בעמוד זמני עיקר
דבריו בפרק יציאות
השבת. תנו רבנן המוציא
מחנות לפלטיא דרך סטיו
חייב וכן עזאי פוסק.
ואמר ר' שלמה בן עזאי
קסבר מהלך בעמוד דמי.

רבינו הגאון (המשך)

עסקינו דאחי הכי
מכר דשבת היא ולא
אייתי לאתווי מרשות
הרבים לרשות היחיד,
ואע"פ שהוא דרך
כרמלית אלא על ידי
גלילא. איבעית אימא
באיסקופה שאינו אריך
וסתם כתבי קודש עיניו
מעייני בהו, ועל ידי
גלילא הוא העניין. לפיכך
לא חיישין דילמא מעיל
להו בידים. וניחוש
לדלמא מעייני בהו ברשות
הרבים והשליט מלעיוני,
ומעיל להו בידיה לרשות
היחיד. ודחינן כיון שלא
אל תנתנו לעקור כדי
להניח אלא כדי לעיין,
אע"פ שמהלך הכנסת לא
מיחייב. אי זמני כבן עזאי
דאמר מהלך בעמוד
דמי ואפילו (ג) עבר
(כ) [כרמלית] (והניח)
[הביא] מרשות הרבים
לכרמלית. ומכמיל עקר
הניח ברשות היחיד, דכי
האי גזנא לא מיחייב.
ואקשינן וניחוש דילמא
זריק להו מרשות הרבים
לרשות היחיד שאין שם
אע"פ דהאמר ר' יוחנן
מודה בן עזאי ברוך
שחייב. ופרקינן זאת
אומרת אין מודקין כתיבי
קודש. היה קורא בראש
הגג כו'. ואוקימנא
מתני' כולה ר' יהודה
היא. והכי קנינ', במה
דברים אמורים בכותל
משופע דהא נח. לפיכך
הופכו על הכתב ומניחו.
ואע"פ דלא התירו
החכמים לכותבי ספרים,
המקור יריעה על פניה,
אלא אם פורס עליה
בגד. האכא משום [בידין]
כתבי הקודש התירו
ההפוך הספר על פניו.
והני מילי בכותל
משופע דנת הספר עליו

(א) לפעמי נמי לימא לאחי
מיחייבין לך כדכתיב גזנא בן
ועי' גזנא פ"ח בפ"ח ודוק.
(ב) מ' אפילו אינו מניח
לחצונית בעומד ככרמלית
ואפילו בכותל וזוהי פסוק
גם לכתוב אולי י"ל דהו
בעמוד וכו' וי"ע.

מני מתני' ללא גזר: ר"ש היה דאמר. לא גזרו שבות ככתבי
הקדש דאי ר' יהודה הא אמר אס מסולק מן הארץ מלא החוט
ללא נח הוא דגוללו אללו דליכא למגור מידי ללא דמי לנפילה כלל
אבל הונח כל דהו אסור דגורין איגודו צידו אטו היכא דנפל
כוליה: הגורס. לעולם איסקופה
רה"י היא אבל נדרסת דרגל הרצים
עוברת דרך לה וצמקוס דדריסת
רגלי בני אדם עומדין איכא ציון
כתבי הקדש ולהכי שרייה לגוללו אללו
ללא דמיא לקורא בגג דהתם ליכא
ציון כולי האי משום הכי היכא דנת
גזר רבי יהודה אבל זהא מודה
דיקין דאוגדו צידו ושבות בעלמא
הוא לא גריינן: סוף ארבע אמות.
אקורא על האסקופה קאי ולא ידענא
היכא הוא. תוך ארבע אמות שלא
תנגלגל הספר עד ארבע אמות
צקרקע: מה לי חוץ לארבע. הא
כולה שבות היא דאוגדו צידו ומה לי
מעצור ד' אמות ברשות הרבים מה
לי מכניס מרשות הרבים לאסקופה
רשות היחיד (א) הא קשרית לה משום
דאוגדו צידו ויש כאן משום ציון וכי
הכי דשרית להכניס מרשות הרבים
לאסקופה הכי נמי אית לן למישרי
להעצור ד' אמות ברה"ר: איסקופה
כרמלים. רחצה ארבעה ואין גובהה
עשרה וחובה לה רשות הרבים ולפיכך
הימנה רשות היחיד: ומייתי ליה.
מרה"ר לאסקופה אין כאן חיוב
חטאת ואפילו אין אוגדו צידו דלא
מרשות הרבים לכרמלית מעייל הכא
דאוגדו צידו שרי ליה לכתחלה:
חייב חטאת. שמעצור ארבע אמות
ברה"ר הכא דאוגדו צידו לא שרו
ליה לכתחלה: נמי גזרו. לרבי
יהודה דגזר שבות חף ככתבי הקדש
נגזר דילמא נפל כוליה מינדו ואזיל
ושקיל ליה ברשות הרבים ומייתי ליה
כרגלי חתך הבית דרך האסקופה ליה
וקא מעייל מרשות הרבים לרשות
היחיד: וכי סימא וכו' דרך עליו.
למעלה מראש שעקרו מרשות הרבים
והוליכו דרך למעלה מראשו והנימו
לסוף ארבע חייב ארבע (ב) ואין צו מקום
מקום פטור דגובה (ג) ואין צו מקום
רוחצ ארבעה אלמא כיון דלא נח
צמקוס פטור לא מהני הכא נמי לא
אלא אי"כ עמד לפוש: באסקופה
ארוכה. שיש לה משך גדול כרחצה
מרשות הרבים עד תוך הבית דאי
נמי נפיל כוליה מינדו לא אית ליה
חיוב חטאת דלדחי נוכח ועומד
לפוש על האסקופה והדר מעייל
ליה: סתם כתבי הקדש עיוני מעייני זהו. כי מטי באסקופה
והרי עומד ככרמלית: ודילמא. נפיל כוליה לרה"ר ושקיל ליה
ומעיין ביה התם ומעייל ליה להדיא לבית ולא קאי באסקופה מידי:
מהלך בעמוד דמי. הלכך ליכא למיגור מידי דאי נפיל כוליה
ומעייל ליה כיון דררס על האסקופה הרי הוא בעומד ככרמלית
ואין כאן חיוב חטאת: דא"ר יוחנן. צפ"ק דשבת (דף ק"ג) דזרקין לאו
כעומד דמי: לפשו. יריעת קלף על פניה להגין עליה שלא יעלה
אצק על האותיות: לא אפשר. שאין לו בגד לפרוס: והא לא נח. ופסי'
שבות ליכא: כפוסל משופע. דכיון דזולת למטה נח על צליטמו:
למטה

אע"פ דיעד לנרייתא דבן עזאי: הא אפשר. פי' כקונ' משום דאין לו בגד מוונן וכתסם פי' כן דאפי' יש לו מואותו טעם דאסור
לגוללו אללו אסור לפרוש שום בגד: והא לא נח. היה מני לאוקמא כר"ע דאית ליה (ג) קלוטה כמי שהונחה דמיא אלף יחא ליה לאוקמא אפי'
כרבנן ואע"פ דאם הו"א ידו מלאה פירות לחוץ אמר בריש מסכת שבת (דף ק"ג) דאסור להחזירה לא דמי להכא דהתם גזרינן גופו ברה"י וידו
ברה"ר אטו גופו וידו ברה"ר דלא איכא איסקורא דאורייתא אי הדר מעייל לה דהרי נח אלף הכא אפי' הוה כוליה ספר התם אכתי לא נח:
נימא

מני ר"ש היה דאמר כל דבר שהוא משום
שבות אינו עומד בפני כתבי הקודש אימא
סיפא רבי יהודה אומר אפילו אין מסולק מן
הארץ אלא מלא החוט גוללו אצלו רבי
שמעון אומר אפילו בארץ עצמה גוללו
אצלו רישא וסיפא רבי שמעון מציעתא רבי
יהודה אמר רב יהודה אין רישא וסיפא ר"ש
מציעתא רבי יהודה רבה אמר הכא
באיסקופה הגדרת עסקינן ומשום ביוון
כתבי הקדש שרו רבנן איתיביה אבוי תוך
ד' אמות גוללו אצלו חוץ לד' הופכו על
הכתב ואי אמרת באיסקופה (ב) גדרת עסקינן
מה לי תוך ד' אמות מה לי חוץ לארבע
אמות אלא אמר אבוי הכא * באיסקופה
כרמלית עסקינן ורשות הרבים עוברת לפניה
תוך ד' אמות דאי נפיל ומייתי ליה לא אתי
לידי חיוב חטאת שרו ליה רבנן חוץ לארבע
אמות דאי מייתי ליה אתי לידי חיוב חטאת
לא שרו ליה רבנן אי הכי תוך ד' אמות
נמי גזרו דילמא מעייל מרה"ר לרה"י וכי
תימא כיון דמפסקת כרמלית לית לן בה
(ג) והאמר רבא * המעביר חפץ מתחלת ארבע
לסוף ארבע והעבירו דרך עליו חייב הכא
במאי עסקינן באיסקופה ארוכה (ד) אדהכי והכי
מידבר ואיבעית אימא לעולם באסקופה
שאינה ארוכה וסתם כתבי הקדש עיוני מעיין
בהו ומנח להו וליחוש דילמא מעיין בהו
ברה"ר ועייל להו בהדיא לרה"י הא מני (ה) בן
עזאי היא דאמר מהלך בעמוד דמי ודילמא
זריק להו מזרק (ו) דאמר רבי יוחנן מודה בן
עזאי ברוך אמר רב (ז) אחא בר אבהו זאת
אומרת (ח) אין מזרקין כתבי הקודש: היה
קורא בראש הגג וכו': ומי שרי והתניא
(ט) כותבי ספרים תפילין ומזוזות לא התירו להן
להפך יריעה על פניה אלא פורס עליה את
הבגד התם אפשר הכא אלא אפשר ואי לא
אפך איכא ביוון כתבי הקודש טפי: הופכו
על הכתב (י) והא לא נח [אמר רבא] בכותל
משופע [אמר ליה אבוי] במאי אוקימתא
למתניתין בכותל משופע אימא סיפא
רבי יהודה אומר אפילו אינו מסולק מן
הארץ אלא מלא החוט גוללו אצלו
והא נח ליה חסורי מיחוסרא והכי קתני
במה דברים אמורים בכותל משופע אבל
בכותל

(א) נמי באסקופה
הגדרת: (ב) שם
דאדהכי הכי: (ג) רש"י
ד"ה מה לי וכו' רשות
היחיד לא קשרית לה
אלא משום דאזלו:
(ד) ד"ה וכי תמלא וכו':
דגובה עשרה ואין צו:
(ה) תוס' ד"ה והאמר וכו'
דהאי דעומד וכו' ומעצור
מכאן לכאן דרך גופו ולהכי
לא מייתי אלא מודיא
אע"פ דידע לברייתא
דבן עזאי ואיירי לקמן
כגון שמשלים ארבע על
ידי זריקה הספי':

מוסף רש"י

והעבירו דרך עליו.
שהגביה למעלה מעשרה,
ללא שלט ביה אורי סרי
והו מקוס פטור. חייב.
כי הדר אחיה ואע"פ
דדק מקוס פטור אול
(שבת טו.). והא לא נח.
ואמאי אסור לגוללו אללו
שבת (ה). בכותל
משופע. גולת מלמטה
ומנח מלמעלה. למה לי על
אמות שיפוט (סס.).

רבינו הגאון

ומנ"י ר' שמעון היא
דאמר אין דבר משום
שבות כגון זה דגוללו.
עומד בפני כתבי הקדש.
וירשב וסיפא ר' שמעון,
ומציעתא ר' יהודה.
ורבה אוקמה באיסקופה
נדרסת, ומשום דלא
נידריי כתבי הקדש
שרו רבנן. ונדרו רבאי
ברב. ואוקמה (כ) אבוי
באיסקופה כרמלית,
ורשות הרבים עוברת
לפניה. תוך ד' אמות
ברשות הרבים, דאי נפיל
ומייתי לה לא אתי ליה
חיוב חטאת לא גזרו רבנן
לגוללו אצלו (ככרמלית)
[ככרמלית]. חוץ לד'
אמות ברשות הרבים דאי
מייתי ליה נמצא מעביר
ד' אמות ברשות הרבים
והייב חטאת, גזרו רבנן
לגוללו אצלו (ככרמלית)
[ככרמלית]. ואקשינן תוך
ד' אמות (כ) [ברשות
הרבים נמי ניגודו דילמא
מעיל ליה (ה) [ברשות
הרבים לרשות היחיד. וכי
תימא כיון דמפסקת לה
כרמלית בין רשות הרבים
לרשות היחיד, אי מעיל
ליה תוך כרמלית לה
מחייב. והא אמר רבא
המעביר חפץ מתחלת ד'
לסוף ד' והעבירו דרך
עליו חייב. והו"א
המעביר דרך עליו כאילו
מעביר למעלה מעשרה
(כ) [ברשות הרבים הוא
שהוא חטוב (ב) הוא
פטור, ואפילו הכי חייב.
ופריך באיסקופה אריך

למעלה מעשרה מעשרה
(כ) [ברשות הרבים הוא
שהוא חטוב (ב) הוא
פטור, ואפילו הכי חייב.
ופריך באיסקופה אריך